

Mukəddəs Kitab

Injil 23-kisim

«Yuḡanna «1»»

© Mukəddəs Kitab 2012

CC BY-SA 4.0

www.mukeddeskalam.com

«Uyşurqə Kalam Tərijimisi»

Injil 23-qism

«Yuhanna «1»»

(«Rosul Yuhanna yazoqan birinchi maktup»)

Kirix söz

Bu hatning mu'allipi Rəb Əysaning əslidiki «on ikki muhlis»ining biri, rosul Yuhannadır. U «on ikkəylən»din boloaqqa, Yəhya pəyoqəmbər Məsihi qəməldürğinin baxlap Rəbbimizning hayati wə hizmitigə guwahqi idi. Yuhanna əslidə «Qəməldürğüqi Yəhya»ning bir muhlisi boluxi mumkin idi, həmdə Yəhyaning Məsihkə boləqan guwahliqini anglap, Yəhyadin ayrilip Əysaəqə əgixixkə baxlıəqan («Yh.» 1:29-37).

Yuhanna yənə «Yuhanna bayan qıləqan hux həwər» («Yh.»)ning mu'allipi idi. Bu bayanda u özini biwasitə kərsətməy, bəlkə gahı-gahıda «**Əysaning səyqən muhlisi**» dəp ataydu. Uxbu hətni yazoqandin keyin u «Yuhanna yazoqan ikkinqi maktup» wə «üqinqi maktup» wə ahirda «Wəhiy» degən kitabnimu yazidu.

Ikkinqi wə üqinqi əsirdiki jamaətning bəzi ixənqlik tarihliri boyiqə, Yuhanna Yerusalem yaki uningəqə yəqin jayda təhminən miladiyə 66-yiləqıqə turoqan. Xu waqıtlarda u Əysaning anisi Məryəmdin öz anisidək həwər alatti («Yh.» 19:26-27). Miladiyə 66-yili Rim imperiyəsining qoxuni Yerusalemnı muhasirigə aldi wə uni wəyran qiliwətti.

Xu qaoqda Yuhanna bəlkim Əfəsus xəhırigə kəqüp kəlgən boluxi mumkin. Bu qaoqda rosul Pawlus allıqəqan xu yərdin kətkən wə bəlkim 68-yili Rim xəhıridə əlümgə həküm qılinoqan boluxi mumkin. Bəzi kədimki tarihlər boyiqə, Yuhanna əmrining ahırioqıqə Əfəsusta turup, xu yər wə ətrapıdiki jamaətlərdin həwər əloqan. Uxbu hət bəlkim Əfəsusta yeziləqan boluxi mumkin.

Yuhanna muxu həttə öz ismini eytmaydu. Xübhısizki, səwəb ismini tiləqə elixning həjiti yəqı idi. Hər adəm hətning mu'allipi kim ikənlikini bilətti. Biz bu dəwrdikilər uning hətning mu'allipi ikənlikini xu waqıttiki jamaətning tarihliridin wə yənə hətning yezilix uslubi wə istilidin bilimiz. Qünki bu uslub-istil «Yuhanna bayan qıləqan hux həwər»ningkigə op'ohxaxtur.

Hətni yazoqan waqti

Kədimki jamaətning bəzi tarihliri həm hətning əzidə tiləqə elinoqan bəzi bid'ətiqlik əhwalliridin, biz hətni birinqi əsirning ahırkı yillirida, bəlkim miladiyə 90-100-yillər iqidə yeziləqan, dəp bilimiz. Qünki xu bid'ətlər pəkət xu qaoqdila pəyda boləqan.

Hətning məqsiti — Rosul Yuhannaning tüp hizmiti

Rəbbimizning Petrus wə Andriyasni andin Yuhanna wə Yakupni öz hizmitigə qaqıroqanda, Petrus wə Andriyas «**belik tutuxkə dengizəqə tor taxlawatatti**». Yuhanna wə Yakup bolsa

«Yuhanna «1» »

«**torlirini ongxawatatti**» («Mat.» 4:18-22). Bu kichik ix bu tet adəmning keyinki rohiy hizmitigə pəwquladdə mas kelidioqan birhil rəsim yaki ohxitix bolidu. Petrus bolsa keyin «tor taxliqoqu» bolup qikti; uning hux həwərnı jakarliqini mingliqan kixilərnı «Hudaning tori»oqa aldi («Ros.» 2-bab, 4:4, 10-bab). Jamaətnıng dəsəptiki tarihining birdinbir hatirisi boləqan «Rosullarning paaliyətli» deqən xu kitabta, Yuhanna pəkət awwalkı bablarda birkənqə ketim tiləqə elinidu; xu tarihta kəzgə kərünərlık rosullar bolsa awwal Petrus andin Pawlus idi.

Pawlusning əslidiki hüniri qedirqılık idi. Bundaq kəsp yənə bizgə uning keyinki rohiy hizmitigə alahidə mas kəlgüdək bir rəsımdur, dəp qaraymız; qünki keyin u Məsih üqün «**usta memar**» bolup («1Kor.» 3:10), uning birdinbir uluq nıxanı «Hudaning öyi» boləqan pütkül jamaətnıng binadək «**puhta jipsilaxturulup, Rəbdə mukəddəs bir ibadəthana boluxqa əsüx**»tin ibarət idi («Əf.» 2:21).

Rosul Pawlus dunya səhnisidin kətkəndin keyin, kəp jamaətlərdə Pawlus bexarət kıləqandək mundaq əhwallar pəyda boldi: — «**Mən kətkəndin keyin, qılberilər aranglarəqə kirip, padini heq ayımaydu, həmdə hətta aranglardinmu bəzilər muhlislarnı əzlırığə tartiwelıx üqün həkikətni burmilioqan türölük ıxlarnı səzləydu**» («Ros.» 20:29-30). Rim imperiyəsining iqi-sirtida turoqan kəp jamaətlər sahta təlimlər wə aldamqılar tərıpidin titildi, belündi wə qaymıkturuldi. Tet tərəptə hərhil sahta təlim wə sahta bexarətlər aynıp yamrap kətti. Bundaq əhwallarda, jamaətlər rosul Yuhannaning alahidə hizmitigə tolimu ehtiyajlık idi. U bolsimu «tor taxlax» əməs, «bına kurux» əməs, bəlki «ongxax» yaki «remontqılık» idi. Uning hətliri (1-, 2- wə 3-) adəmnı Hudaning kim ikənlikı wə Uningəqə təwə boləqanlarning qandaq hususiyətliri boluxı kərəklikigə biwasitə baxlap kiridu. Yakup, Petrus yaki Pawlusning hətliridə bizgə yətküzgənılrığə kəriqanda, Yuhannaning bu hətliridə birər yengı təlim yaki wəhiy yətküzüldi, degili bolmaydu. Lekin u bu hətliridə jamaətnıng kəzlırını kaytidin Hudaning tüp təbiiti wə harakteri — yəni Uning mutlək pak-mukəddəslikı, həkkanıylikı wə mehir-muhibbitigə qaratti. Bu hususiyətlər Hudaning hayatını qəbul kıləqanlardimu kərölüxi mukərrər; xunga bular arkılık Hudaqə təwə yaki təwə əməs boləqanlıqimizni bilələymız.

Bu əlqəm-sınaklar pəkət əzimiznilə əməs, bəlki yənə Hudaqə has boləqan baxkılarnı tonup, xundakla ular bilən sirdax-həmdəmlıktə boluxqa wə əksiqa Hudaqə has bolmioqanlarnı, bolupmu (ularning iqidiki) «Məsihning təlim-bexarətliri məndə bar» dəp turuwəloqanlarnı pərək etip, uların əzimizni tartıxkımı mədət beridu. Xundak «təlim bərgüqilər» Hudadin bolmioqan bolsa, ular bilən (qanqilik karamət-məjizilərnı kərsitəlıxidin kət'ıynəzər) heq karimiz yaki bardi-kəldimiz bolmaslıkı kərəktur. Yuhannaning bu həttiki həwirini əzəxtürgən hərbi Hudaqə mehir-muhibbitining nemə ikənlikini qüxinidu wə xuning bilən hərəkəndək uduləqə kəlgən təlim-bexarətlərnı pərək etələydiqan bolidu.

Ahirdə xuni qəxup eytip ətimizki, Yuhanna uxbu hetidə pəwqul'addə bir bid'ətlilik, yəni «gnostisizm»oqa rəddiyə beridu.

Xunga uning üq hetı, bolupmu bu birinqisini Injilning jəwhiri dəp qaraymız. Pawlus «Kolossiliklərgə» yazəqan məktupidimu bu bid'ətlilikning dəsəlpki bihlirini bir tərəp kılıdu. Bu bid'ətlilikning muhim nuqtiliri təwəndikidək boluxı mumkin idi: —

(1) «Alahidə bilim wə sirlar bizdila bar, məhpiy rəsmiyətlirimizdin ətsənglar, silərmu uningəqə erixsilər» («Kol.» 2:16-23ni kərüng).

«Yuhanna «1» »

(2) «Omumən eytkanda «maddiy dunya rəzil», pəkət «rohıy dunya» yahxidur».

(3) «Maddiy dunya rəzil yaki əhmiyətsiz, xuningdək insanlarning teni bu maddiy dunyağa təwə boləqəqka, insanlarning öz tenidə kıləjan ixlirimu əhmiyətsizdur». ««Rohıy dunya»ğa təwə bolsəq, tenimiz gunəh kılıwərsə həqkəndəq əkiwiti bolmaydu».

(4) «Maddiy dunya rəzil boləqəqka, Əysa Məsih ərxin kelip bir təndə makanlixip həkikiy insan boluxi hərgiz mumkin əməs idi. U pəkət «insaniy kiyəpət»tə kəlgən bir roh, halas; demək, U «əttə» əməs».

(5) «İnsan boləjan Nasarətlik Əysa suda qəmüldürülgən waqtidila Hudaning Rohi Uning tenini ilkiğə aldi; pəkət xu qəqdin keyinki Əysani «Hudaning Oqlı» deyixkə bolidu».

(6) «İnsan boləjan Nasarətlik Əysa əlüx aldida Hudaning Rohi Uning tenidin kətti; xunga «Hudaning Oqlı əldi» deyixkə bolmaydu».

Gərqə Yuhanna həttə muxu sahtilikğa tolux rəddiyə bərgən bolsimu (buningəja munasiwətlik ayətlər üstidə izahətlar wə «qoxumqə səz»imizdə tohtilimiz), bu hətning məzmuni u bid'ətqilikə bərgən rəddiyining əzidin kəp məzmunluqdur. Yuhannaning bu hetı Hudaning jamaitining hər bir əzasıəja: (a) «Məndə «həkiqiy həyat» barmu-yoxmu?» degən soalağa toəra jawab tapkuzidu; (ə) hər türlük aldamqilik wə sahta təlimlərgə (kəndəq tərəptin kelixidin wə nemə boluxidin kət'iyənəzər) yüzlinip, ularni pərk etip bir tərəp kiliəqə korallandırıdu.

Məzmun: —

1. Həyatlik kalami (1:1-4)
2. Yorukluk wə karəngəquluk (1:5-2:29)
3. Hudaning pərzəntli kim? (3-bab)
4. Həkiqət wə aldamqilik (4:1-6)
5. Bir-birimizgə mehir-muhəbbət kərsitəyli (4:7-21)
6. Etikadning ələlibə kiliə (5:1-13)
7. Bəxkilarəja dua kiliə (5:14-21)

Yuhanna «1»

«Rosul Yuhanna yazoqan birinqi məktup» Əysa Məsih — Həyatlik Kalamidur

1 Əzəldin bar boləyüqi, əzimiz angliqan, öz kəzlimiz tikilip kərioqan wə kəllirimiz bilən tutup silioqan həyatlik Kalami toqrisida silərgə bayan kəlimiz.² (bu həyatlik bizgə ayan bolup, biz uni kərdük. Xuning bilən bu həktə guwahlik berimiz həmdə Ata bilən billə bolup, keyin bizgə ayan boləqan xu mənggülik həyatni silərgə bayan kəlimiz).³ — silərnimu biz bilən sirdax-həmdəmlikdə bolsun dəp biz kərgənlimizni wə angliqanlirimizni silərgə bayan kəlimiz. Bizning sirdax-həmdəmlikimiz Ata wə Uning Oqlı Əysa Məsih biləndur.⁴ Silərnin huxallıqlar tolup taxsun dəp, bularni silərgə yeziwatimiz.

Hudaning yoruklukida pak yaxax

⁵ Wə biz Uningdin angliqan həm silərgə bayan kəlidioqan həwirimiz mana xudurki, Huda nurdur wə Uningda həqkəndək kərangəyulək bolmaydu. ⁶ Əgər biz Uning bilən sirdax-həmdəmlikimiz bar dəp turup, yənila kərangəyulək yürsək, yaloqan eytkən wə həkikətkə əməl kəlimioqan bolimiz.⁷ Ləkin U Əzi nurda boləyindək bizmu nurda mangsak, undəktə bizning bir-birimiz bilən sirdax-həmdəmlikimiz bolup, Uning Oqlı Əysa Məsihning kəni bizni barlik gunahın paklaydu.⁸ Əgər gunahimiz yok desək, öz əzimizni aldioqan bolimiz həmdə bizdə həkikət turmaydu.⁹ Gunahlirimizni ikrar kəlsək, U bizning gunahlirimizni kəqürüm kəlip, bizni barlik həkəniysizlikdən pak kəlixkə ixənqlik həm adildur.¹⁰ Əgər gunah kəlmiduk desək, Uni yaloqanqi kəlip kəyoqan bolimiz wə Uning səz-kalami bizdin orun almiqan bolidu.

1:1 Luğa 24:39; Yh. 20:27; Yh. 1:1, 14; 2Pet. 1:16.

1:2 «Xuning bilən bu həktə guwahlik berimiz həmdə Ata bilən billə bolup, keyin bizgə ayan boləqan xu mənggülik həyatni silərgə bayan kəlimiz» — «Ata» muxu yərdə Huda'Atini bildürdü; okurmənlər bu həttə «Ata» wə «Oql» dəgən səzlərnə kərsə, Huda'Ata wə Hudaning Oqlı, yəni Uning Kalami Əysa Məsihni kərsitidu.

1:3 «— silərnimu biz bilən sirdax-həmdəmlikdə bolsun dəp biz kərgənlimizni wə angliqanlirimizni silərgə bayan kəlimiz. Bizning sirdax-həmdəmlikimiz Ata wə Uning Oqlı Əysa Məsih biləndur» — «sirdax-həmdəmlik» dəgənlik Injilda bu alahidə mənida bolup, grek tilida «ortaklik» dəgən səz bilən ipadilindü. Bu səz həm Huda bilən boləqan aləqini, həm etikədqilərnin bir-biri bilən boləqan ziq əlakisini, xundəklə Hudaning xəpəitidin ortək nəsivə boluxni bildüridu.

1:4 «Silərnin huxallıqlar tolup taxsun dəp...» — bəzi kəna kəqürmilərdə «Bizning huxallıqimiz tolup taxsun dəp... » deyilidu.

1:5 Yh. 1:9; 8:12; 9:5; 12:35, 36.

1:6 «Əgər biz uning bilən sirdax-həmdəmlikimiz bar dəp turup, yənila kərangəyulək yürsək, yaloqan eytkən wə həkikətkə əməl kəlimioqan bolimiz» — «həkikətkə əməl kəlimioqan bolimiz» grek tilida «həkikətni kəlməymiz» dəgən səz bilən ipadilindü.

1:7 «Ləkin U Əzi nurda boləyindək bizmu nurda mangsak, undəktə bizning bir-birimiz bilən sirdax-həmdəmlikimiz bolup, Uning Oqlı Əysa Məsihning kəni bizni barlik gunahın paklaydu» — «U Əzi» muxu yərdə, xühəsiszki, Hudani kərsitidu.

1:7 İbr. 9:14; 1Pet. 1:19; Wəh. 1:5.

1:8 1Pad. 8:46; 2Tar. 6:36; Ayup 9:2; Zəb. 143:2; Pənd. 20:9; Top. 7:20.

1:9 «gunahlirimizni ikrar kəlsək, u bizning gunahlirimizni kəqürüm kəlip, bizni barlik həkəniysizlikdən pak kəlixkə ixənqlik həm adildur» — nemixkə rosul «U (Huda) ... ixənqlik həm adildur» dəydu?

—(1) Huda «mukəddəs bəndilərnin etikədi tūpəylidin kəqürüm kəldim» desə, u səzidə qing turidu wə ixənqliktur;

—(2) Huda adil sətqi bolup, gunahni jazalimay kəymaydu. Xunga bizni kəqürük üqün bizning gunahlirimizni öz ihtiyari bilən öz üstigə ələqən kərbənləkimiz gunahsız Əysa Məsihkə kəyoqan; u bizning ornimizdə əldi. Xunga Yuhanna ««Huda bizning gunahlirimizni kəqürükə...»ixənqlik həm adildur» dəydu. Huda gunahlirimizni kəqürüxi bilən ix tohtimaydu, əlwəttə; u yənə bizni «barlik həkəniysizlikdən pak kəlidü».

1:9 Zəb. 32:5; Pənd. 28:13.

«Yuhanna «1» »

Əysa Məsih - Hudağa bolğan wəkilimizdur

2¹ I əziz balilirim, mən silərni gunah sadir kilmisun dəp, bu sözlərni yeziwatimən. Mubada birsi gunah sadir kilsa, Atining yenida bir yardımçı wəkilimiz, yəni Həkkaniy Bolocuqi Əysa Məsih bardur.² U Əzi gunahlırimiz üçün jazani kətürğüqi kafarəttur; muxu kafarət pəkət bizning gunahlırimiz üçünla əməs, bəlkı pütkül dunyadikilərnıng gunahlırı üçünədur.

³ Bizning uni tonuqanlıkimizni biləliximiz — Uning əmrlirigə əməl kılıximizdındur.⁴ «Uni tonuymən» dəp turup, Uning əmrlirigə əməl kilmioquqi kixi yaloqanqidur, uningda həqiqət yoktur.⁵ Ləkin kimki Uning söziğə əməl kilsa, əmdi uningda Hudaning mehir-muhabbiti həqiqətnə kamalətkə yətkən bolidu. Biz əzimizning Uningda bolqanlıkimizni ənə xuningdin bilimiz.⁶ «Hudada turup yaxaymən» degüqi bolsa Əysaning mangojınidək ohxax mengixi kerək.

Kerındaxlarğa mehir-muhabbat kərsitix nurning bəlgisi

⁷ I səyümlüklirim, silərgə burun anglap bəkmioqan yengi bir əmrni əməs, bəlkı dəsəptin tartip silər tapxuruwaloqan kona əmrni yeziwatimən. Uxbu əmr silər burundinla anglap keliwatqan söz-kalamdur.⁸ Ləkin yənə kelip mən silərgə yeziwatqinimni yengi əmr dəsəkmı bolidu; bu əmr Məsihdə həm silərdimə əməl kılınmaқта, qünki qarangojuluk ötup kətməktə, wə həqiqiy nur allıqaqan qeqilixğa baxlıdı.⁹ Kimdəkim əzini «nurda yaxawatimən» dəp turup, kerındixini eq kərsə, u bğüngiğə qarangojulukta turuwatqan bolidu.¹⁰ Kerındixioğa mehir-muhabbat kərsətkən kixi yoruklukta turmaқта, uningda gunahğa putlaxturidioqan heqnemə kəlmaydu.¹¹ Ləkin kerındixini eq kərgən kixi qarangojuluktidur; u qarangojulukta mangidu wə kəyərğə ketiwatqanlıqini bilməydu, qünki qarangojuluk uning kəzlırini qarioqu kiliwatqən.

2:1 «I əziz balilirim,...» — «əziz balilirim» grek tilida «kiqik balilirim». «Mubada birsi gunah sadir kilsa, Atining yenida bir yardımçı wəkilimiz, yəni Həkkaniy Bolocuqi Əysa Məsih bardur» — «yardəmçi wəkil» grek tilida «parakletos» deyilidu, bu söz «Yh.» 14:16, 26, 15:26, 16:7də «yardəmçi» dəp tərjimə kılınıdu. «Parakletos» xu yərlərdə Muxəddəs Rohni kərsitidu. Xu yərlərdiki bu sözning toluk mənisı toqırluk izahətlarnı kəring.

2:1 1Tim. 2:5; İbr. 7:25.

2:2 «U Əzi gunahlırimiz üçün jazani kətürğüqi kafarəttur; muxu kafarət pəkət bizning gunahlırimiz üçünla əməs, bəlkı pütkül dunyadikilərnıng gunahlırı üçünədur» — «jazani kətürğüqi kafarət» — 4:18, «Rim.» 3:25, «İbr.» 9:5də muxuningoğa yeqin bir söz tepilidu. Tawratda bu söz (İbraniy tilida) «kafarət tahti» yaki «rahim tahti» («Mis.» 25:17) həm bəzidə «gunah tilax kurbanlıq» yaki «gunahni yapquqi kurbanlıq» dəgən mənədə kərilidu. İnjilda uning asasiy uqumi Hudaning qəzipini ez üstigə elix wə xundakla gunahlardın pak kılıxtur.

2:2 Yh. 4:42; Rim. 3:25; 2Kor. 5:18; Kol. 1:20; 1Yuha. 4:10, 14.

2:4 1Yuha. 4:20.

2:5 «Ləkin kimki uning söziğə əməl kilsa, əmdi uningda Hudaning mehir-muhabbiti həqiqətnə kamalətkə yətkən bolidu» — İnjl boyıqə insanlar bir-birimizni səyüx üçün wə Hudaning Əzini səyüx üçün qəlbimizgə «Hudaning mehir-muhabbiti» Muxəddəs Roh arqılıq təkülüxi kerək («Rim.» 5:5) andin bizning Hudağa wə insaləroğa mehir-muhabbat kərsitiximiz mumkin bolidu. Xunga «Hudaning mehir-muhabbiti» Hudadin kəlgən həm bizdin Hudağa həm insanləroğa qaritiloqan muhabbitimizning həmmisini kərsitidu. «Biz əzimizning Uningda bolqanlıkimizni ənə xuningdin bilimiz» — «Uningda bolqanlıkimiz»: — demək, Uning bilən yeqin ələkidə bolqanlıqtur. «Rimlikləroğa»diki kirix səzimizdiki «Məsihdə» «Hudada» wə «Rohta» toqırluk bayanlirimiznimu kəring.

2:5 Yh. 13:35.

2:6 ««Hudada turup yaxaymən» degüqi bolsa...» — «Hudada» grek tilida «uningda». «Əysaning mangojınidək ohxax mengixi kerək» — grek tilida «Uning mangojınidək ohxax mengixi kerək».

2:6 Yh. 13:15; 1Pet. 2:21.

2:7 «I səyümlüklirim, silərgə burun anglap bəkmioqan yengi bir əmrni əməs, bəlkı dəsəptin tartip silər tapxuruwaloqan kona əmrni yeziwatimən. Uxbu əmr silər burundinla anglap keliwatqan söz-kalamdur» — Yuhanna kərsətkən əmr, xübhiziki, «bir-biringləroğa mehir-muhabbatni kərsitinglar». 3:11, 4:21, «Yh.» 13:34, 15:12ni kəring.

2:7 2Yuha. 5.

2:8 «Ləkin yənə kelip mən silərgə yeziwatqinimni yengi əmr dəsəkmı bolidu; bu əmr Məsihdə həm silərdimə əməl kılınmaқта, qünki qarangojuluk ötup kətməktə, wə həqiqiy nur allıqaqan qeqilixğa baxlıdı» — bu sirlik əmma bək muhim 7-8-ayətlər toqırluk «koxumqə səzimizdə azrak tohtilimiz. Bizningqə asasiy mənisi xuki, «rohiy həyat» kəlgəndin keyin insanlarda «bir-biringləroğa muhabbat kərsitix» həqiqətnə mumkin bolidu, xunga bu əmrnu «yengi» bolidu.

2:8 Yh. 13:34; 15:12.

2:10 Yh. 12:35; 1Yuha. 3:14.

«Yuhanna «1»»

¹² Mən bularni silərgə yeziwatimən, i əziz balilirim, qünki gunahlırlinglar Uning nami üqün kəqürüm kilindi..

¹³ Mən buni silərgə yeziwatimən, i atilar, qünki silər Əzəldin Bar Boləquqini tonudunglar. Mən buni silərgə yeziwatimən, i yigitlər, qünki silər u rəzil üstidin ələlibə kildinglar..

¹⁴ Mən buni silərgə yeziwatimən, i əziz balilirim, qünki silər Atini tonudunglar.

Mən buni silərgə yeziwatimən, i atilar, qünki silər Əzəldin Bar Boləquqini tonudunglar.

Mən buni silərgə yeziwatimən, i yigitlər, qünki silər küqlüksilər, Hudaning səz-kalami silərdə turidu wə silər u rəzil üstidinmu ələlibə kildinglar.

¹⁵ Bu dunyani wə bu dunyadiki ixlarni səymənglar. Hərkim bu dunyani səysə, Atining səygüsi uningda yoxtur..¹⁶ Qünki bu dunyadiki barlıq ixlar, yəni əttiki həwəs, kəzlərdiki həwəs wə həyatıqə boləqan məqrurluqning həmmisi Atidin kəlgən əməs, bəli bu dunyadin boləqandur, halas; ¹⁷ wə bu dünya wə uningdiki həwəslərnəng həmmisi ətüp ketidu. Lekin Hudaning iradisigə əməl kıləquqi kixi mənəggü yaxaydu..

Dəjjal — Əysa Məsihnəng rəkibi

¹⁸ Əziz balilirim, zamanning ahirki saiti yetip kəldi; wə silər dəjjalning ahir zamanda kelidəqanlıqini angliəqninglərdək, əməliyəttə bolsa həzirning əzidila nuroqun dəjjallar məydanəqə qikti; bununədin zamanning ahirki saiti bolup qələqanlıqı bizgə məlum..¹⁹ Ular arimizdin qikti, lekin ular əslidə bizlərdin əməs idi. Qünki əgər bizlərdin boləqan bolsa, arimizda turıwərgən bolatti. Lekin ularning həqəqəysisining əslidə bizdikilərdin bolmıəqanlıqı pax kılınəqanlıqı üqün ular arimizdin qikip kətti..

2:12 «i əziz balilirim» — grek tilida «i kiqik balilirim». «mən bularni silərgə yeziwatimən, i əziz balilirim, qünki gunahlırlinglar uning nami üqün kəqürüm kilindi» — «Uning nami» değənlik Əysa Məsihnəng namidur. Okurmənlərnəng esida barkı, «Əysa» değən nam «Pərwərdigarnəng nıjati» değən mənıdə.

2:12 Luğa 24:47; Ros. 4:12; 13:38.

2:13 «mən buni silərgə yeziwatimən, i yigitlər, qünki silər u rəzil üstidin ələlibə kildinglar» — «u rəzil» Xəytanni kərsitidu.

2:15 «Hərkim bu dunyani səysə, Atining səygüsi uningda yoxtur» — Atining səygüsi Hudadin kəlgən muhəbbət, demək. 2:5 wə uningdiki «Hudaning mehir-muhəbbiti» toqruluq izahətni kəring.

2:15 Gal. 1:10; Yək. 4:4.

2:16 «Qünki bu dunyadiki barlıq ixlar, yəni əttiki həwəs...» — «əttiki həwəs»: İnşılada «ət» yaki «ətlər» kəp wəqitlərdə insanlərdiki gunahning təbiitini kərsitidu. «Rimliklərqə»diki kirix səzning insanlərdiki «ət» wə «ətlər» toqruluq bəyanlarni kəring.

«Qünki bu dunyadiki barlıq ixlar, yəni əttiki həwəs, kəzlərdiki həwəs wə həyatıqə boləqan məqrurluqning həmmisi atidin kəlgən əməs, bəli bu dunyadin boləqandur, halas» — okurmənlər dunyadiki ixlarnəng bu üq amilining (1) Xəytanning Həwa-animizning əldioqə qəyoqan üq hil ezitku amiliəqə ohxax ikənlikini («Yar.» 3:6); (2) Xəytanning qəl bəyawanda Əysa Məsihni sinioqandiki üq hil wəsəwisigə ohxax ikənlikini baykıyalaydu («Mat.» 4:1-11, «Luğa» 4:1-13ni kəring).

2:17 Zəb. 90:9-10; Yəx. 40:6; 1Kor. 7:31; Yək. 1:10; 4:14; 1Pet. 1:24.

2:18 «Əziz balilirim, zamanning ahirki saiti yetip kəldi; wə silər dəjjalning ahir zamanda kelidəqanlıqini angliəqninglərdək, əməliyəttə bolsa həzirning əzidila nuroqun dəjjallar məydanəqə qikti; bununədin zamanning ahirki saiti bolup qələqanlıqı bizgə məlum» — «dəjjal» grek tilida «antihristos». Dəjjal toqruluq «Dan.» 9-bəbtiki izahətlarni, «Mat.» 24-bab wə izahətlirini wə «2Tes.» 2-bab wə izahətlarni, «Wəhiy» 13-bab wə «qəxumqə səz»ni (dəjjal toqruluq) kəring. Bu ayəttə tiləqə elinoqan «nuroqun dəjjallar» Məsih wə Uning təlimigə kərxı qikqanlarnəng həmmisini kərsitidu (19- wə -22-ayətni kəring).

2:18 Mat. 24:5; 2Tes. 2:3.

2:19 «Ular arimizdin qikti, lekin ular əslidə bizlərdin əməs idi. Qünki əgər bizlərdin boləqan bolsa, arimizda turıwərgən bolatti. Lekin ularning həqəqəysisining əslidə bizdikilərdin bolmıəqanlıqı pax kılınəqanlıqı üqün ular arimizdin qikip kətti» — «... əslidə bizdikilərdin bolmıəqanlıqı pax kılınəqanlıqı üqün» — demək, Huda tərpidin bəkitilgən ix; xubhisizki, muxu «dəjjallar» kərinədxlarnəng kiqik peillikəqə, xundəklə məqrurluqkə boləqan əqəmənlikigə qidimioqan bolup, xu qəoqə Huda ularni jəməətkə pax kıləx üqün ularni əz məqrur təbiitining kəynigə kixəxə kəzoqioqan; xuning bilən «ular arimizdin qikip kətti».

2:19 Zəb. 41:9; Ros. 20:30; 1Kor. 11:19.

²⁰ Halbuki, silər bolsanglar Mukəddəs Boloquqidin kəlgən məsihligüqi Rohtin nesip boldunglar wə xuning üqün silər həmmə ixni bilisilər... ²¹ Silərgə bu hətni yiziximdiki səwəb, silərnin həqiqətni bilməngənlikinglar üqün əməs, bəlkə həqiqətni bilip, yaloqanqilikning həqiqəttin kelip qikmaydioqanlikini bilgənlikinglar üqündur. ²² Əmisə, kim yaloqanqi? Əysaning Məsih ikənlikini inkar qiloquqi kixi bulsa, u yaloqanqidur. Ata wə Oqulni inkar qiloquqi kixi əzi bir dəjjaldur. ²³ Kimdəkim Oqulni rət qilsa uningda Ata bolmaydu. Ləkin Oqulni etirap qilsa, uningda Ata bolidu...

²⁴ Silər bolsanglar, burundin anglap keliwatkinginglarni özünglarda dawamlıq turəquziweringlar. Burundin anglap keliwatkinginglar silərdə dawamlıq turiwərsə, silərmu dawamlıq Oqul wə Atida yaxawatkan bolisilər; ²⁵ wə Uning bizgə qiloqan wədisi bolsa dəl xu — mənggü həyatlıktur...

²⁶ Silərnə azdurmaqqi boloqanlarni nəzərdə tutup, bularni silərgə yazdim; ²⁷ Silər bolsanglar, silər Uningdin qəbul qiloqan məsihligüqi Roh silərdə turiweridu, silər həqkimning əgətiwətkəndək mohtaj əməsilər; bəlkə ənə xu məsihligüqi Roh silərgə bərlək ixlar toqurluk əgətiwətkəndək (U həktur, həq yaloqan əməstur!) — həm əgətkəndək, silər dawamlıq Uningda yaxaydioqan bolisilər...

²⁸ Əmisə, i əziz balilirim, dawamlıq Uningda turup yaxaweringlar. Xundək qilsanglar, U hərəkəqan qaytidin ayan boləqanda qorqmas bolimiz həm U kəlginidə Uning aldida həq hijalət bolup qalmaymiz... ²⁹ Hudaning həqqəniy ikənlikini bilgənəkənsilər, həqqəniylikkə əməl qiloquqilarning hər birining uning tərpidin tuquluquqi ikənlikinimu bilsənglar kərək...

Biz Hudaning pərzəntliri

3¹ Karanglar, Ata bizgə xundək qongqur mehir-muhabbət kərsətkənki, biz «Hudaning əziz baliliri» dəp atalduq — wə biz həqiqətnimu xundək. Bu dunya xu səwəbtin bizni

2:20 «Mukəddəs Boloquqi» — Əysə Məsihni kərsitidu. **«Mukəddəs Boloquqidin kəlgən məsihligüqi Rohtin nesip boldunglar»** — «məsihligüqi Roh» dəgən bu söz muxu yərdə Mukəddəs Rohni kərsitidu; bu söz əslidə Təwrat dəwridə padixahlarni, kahinlarni wə bəzidə payəmbərlərnə öz mənəsiyə bəkitix wə təstikləx üqün ularning bəxiyə quyuloqan «mukəddəs may»ni kərsitətti («məsihligüqi may»); bu ix Təwratda «məsih kilix» yəki «məsihləx» dəp atilətti. İnjl dəwridə Nasərətlək Əysə may bilən əməs, bəlkə Mukəddəs Roh bilən «məsih kilinoqan» («Mat.» 3:16, «Luqa» 3:22, 4:18, «Ros.» 10:38ni kəring).

— Həzir Məsih əslidə Əzini «məsih qiloquqi Roh»ni, yəni Hudaning Mukəddəs Rohini Əzige etiək qiloquqilarəyə ata kilidu; xuning bilən İnjl dəwridə Təwratteki «məsihləx meyi»ning adəmnin bəxiyə quyuluxining orniyə, «Məsihligüqi Roh», yəni Mukəddəs Roh adəmnin roh-qəlbining üstigə kelip xu yərdə məkən tutidu. **«Məsihligüqi Rohtin nesip boldunglar wə xuning üqün silər həmmə ixni bilisilər»** — «silər həmmə ixni bilisilər» yəki «silər həmmə adəmnə bilisilər» yəki «həmminglar həqiqətni bilisilər».

2:20 Zab. 45:7; 133:2; 2Kor. 1:21; 1br. 1:9.

2:23 «Kimdəkim Oqulni rət qilsa uningda Ata bolmaydu. Ləkin Oqulni etirap qilsa, uningda Ata bolidu» — grek tilida «Kimdəkim Oqulni rət qilsa, u Atiəyə igə bolmaydu; ləkin Oqulni etirap qilsa, u Atiəjimu igə bolidu» dəgən səzlər bilən ipadilini.

2:23 Luqa 12:9; 2Tim. 2:12.

2:25 «wə Uning bizgə qiloqan wədisi bolsa dəl xu — mənggü həyatlıktur» — «Uning qiloqan wədisi bolsa» — Hudaning Əzining wədisi yəki Əysaning wədisini kərsitidu; bizningqə «U» 20-ayəttə tiləyə elinoqan «Mukəddəs Boloquqi»ni, yəni Əysani kərsətsə kərək.

2:27 «silər bolsanglar, silər Uningdin qəbul qiloqan məsihligüqi Roh silərdə turiweridu» — «Uningdin» muxu yərdə Hudaning Əzini yəki Əysani kərsitidu; bizningqə «U» yənə 20-ayəttə tiləyə elinoqan «Mukəddəs Boloquqi»ni, yəni Əysani kərsətsə kərək. **«Məsihligüqi Roh»** — 20-ayət wə uningdiki izahətni kəring.

2:27 Yər. 31:34; 1br. 8:11.

2:28 «u hərəkəqan qaytidin ayan boləqanda qorqmas bolimiz həm u kəlginidə uning aldida həq hijalət bolup qalmaymiz» — «qorqmas» yəki «yürəklik».

2:28 Mar. 8:38; 1Yuhə. 3:2.

2:29 «Hudaning həqqəniy ikənlikini bilgənəkənsilər» — grek tilida «Uning həqqəniy ikənlikini bilgənəkənsilər». Muxu ayəttə Hudani kərsitixi kərək, qünki ayətnin keyinki kismida «Uningdin (Hudadin) tuquluq» tiləyə elinidu. **«həqqəniylikkə əməl qiloquqilarning hər birining Uning tərpidin tuquluquqi ikənlikinimu bilsənglar kərək»** — «Uning tərpidin tuquluquqi» — demək, Hudaning pərzənti, «qaytidin, yukiridin tuquloqan» kixini kərsitidu. «Yh.» 3:1-21ni kəring.

tonup yətməyduki, qünki bu dünya Uni tonumidi..² Səyümlüklirim, biz hazır Hudaning əziz baliliridurmiz; kəlgüsida kəndək bolidioqanlikimizni tehi oquq ayan kilinmioqan. Biraq U qaytidin ayan kilinoqanda, Uningoqa ohxax bolidioqanlikimizni bilimiz; qünki xu qaoqda biz Uning əynən Özini kerimiz..³ Wə Məsihgə ümid baqloqan hər bir kixi U pak bololoqandək özini paklimakta.

⁴ Gunah sadir kılqan kixi Hudaning kanunioqa hilaplik kılqan bolidu. Qünki gunah sadir kılqanlik Hudaning kanunioqa hilaplik kılqanliktur..⁵ Halbuki, silər Uni gunahlarni elip taxtax üqün dunyaoqa kelip ayan kilinoqan wə xundakla Uningda heqkəndək gunah yoktur, dəp bilisilər..⁶ Uningda yaxawatqan hər bir kixi gunah sadir kılmaydu; kimdəkim gunah sadir kılsa, Uni kərmigən wə Uni tonumioqan bolidu.

⁷ Əziz balilirim, heqkimning silərni aldixioqa yol qoymanqlar. Həkkəniylikka əməl kılquqi kixi U həkkəniy boloinidək həkkəniydur..⁸ Ləkin gunah sadir kılquqi İblisindur. Qünki İblis əlmisəktin tartip gunah sadir kılip kəlməktə. Hudaning Oqlining dunyada ayan kilinixidiki məksət İblisning əməllirini yokitixtur..⁹ Hudadin tuquloquqi gunah sadir kılmaydu; Hudaning uruqi uningda orun aloqəqka, u gunah sadir kılxi mumkin əməs, qünki u Hudadin tuquloqandur..¹⁰ Hudaning baliliri bilən İblisning baliliri xuning bilən pərkliduki, kimdəkim həkkəniylikka əməl kılma wə yəki öz kərindixioqa məhir-muəbbət kərsətmisə Hudadin əməstur.

¹¹ Qünki silər dəsəptin anglap kəliwatqan həwər mana dəl xuki, bir-birimizgə məhir-muəbbət kərsitiximiz kərəktur..¹² U rəzildin boləqan, inisini əltürgən Qabiləqa ohxax bolmaslikimiz kərək; u nemixka inisini kətl kıldı? Uning əzining kıləqlirni rəzil, inisinin kıləqlirni həkkəniy boləqlirni üqün xundək kıləqlən..¹³ Xunga, i kərindaxlar, bu dünya silərni əq kərsə, buningoqa

3:1 «Bu dünya xu səwəbtin bizni tonup yətməyduki, qünki bu dünya Uni tonumidi» — «Uni» Əysa Məsih yəki Hudaning Özini kərsitidu. Bizningqə Məsihni kərsitidu («Yh.» 1:10ni kəring).

3:1 Yh. 1:12.

3:2 «Biraq U qaytidin ayan kilinoqanda, Uningoqa ohxax bolidioqanlikimizni bilimiz; qünki xu qaoqda biz Uning əynən Özini kerimiz» — «U» — Əysa Məsihni kərsitidu. Təwəndiki izahatni kəring. «U qaytidin ayan kilinoqanda» — muxu ayəttiki «U» bizningqə Əysa Məsihni kərsitidu. Bəzi alimlar ayətni baxkiqə qüxinip: — «U» (dəmək, bizning kəlgüsida kəndək bolidioqanlikimiz) ayan kilinoqanda...» dəp kəraydu. Ləkin bizningqə rosul Yuhanna Məsihni uluqlaxtiki hər bir pürsəttin toluk paydilidü, muxu yərdimü xundək kıləqlən bolup, u yənə Məsihni kərsətkən.

3:2 Yəx. 56:5; Mat. 5:12; Yh. 1:12; Rim. 8:15, 18; 2Kor. 4:17; Gal. 3:26; 4:6; Fil. 3:21; Kol. 3:4.

3:3 «wə Məsihgə ümid baqloqan hər bir kixi U pak bololoqandək özini paklimakta» — «Məsihgə» grek tilida «Uningoqa».

«...U pak bololoqandək özini paklimakta» — «U» muxu yərdə bəlkim Məsihni kərsitidu; yuxiriki 2-ayət wə izahatini kəring.

3:4 «Gunah sadir kılqan kixi Hudaning kanunioqa hilaplik kılqan bolidu. Qünki gunah sadir kılqanlik Hudaning kanunioqa hilaplik kılqanliktur» — «Hudaning kanuni» grek tilida pəkət «kanun» dəp eytilidu. Ləkin kəzdə tutuloqini məlum bir insani kanun əməs, bəlkim Hudaning kanunidir. Yuhannaning muxu yərdə kəzdə tutkini bəlkim Musa pəyoəmbərgə qüxürülən kanun bolupla kəlməy, yənə bəlkim hər bir kixining wijdanida (az bolsun, kəp bolsun) namayan kıləqlən Hudaning kanunini kərsətsə kərək («Rim.» 2:13-15nimü kəring).

— Bu ayət bolsa 2:29diki səzlərnin dawamidur.

3:4 1Yuha. 5:17.

3:5 «Halbuki, silər uni gunahlarni elip taxtax üqün dunyaoqa kelip ayan kilinoqan» — «Uni» Məsihni kərsitidu.

— Uxbu ayət bilən munasiwətlik «Yh.» 1:29ni kəring.

3:5 Yəx. 53:9,12; 2Kor. 5:21; 1Pet. 2:22; 1Tim. 1:15.

3:6 «Uningda yaxawatqan hər bir kixi gunah sadir kılmaydu; kimdəkim gunah sadir kılsa, Uni kərmigən wə Uni tonumioqan bolidu» — «gunah sadir kılsa...» dəğənlək xübhəsisizki, adəmninğ adəttiki yürür-turuxini, gunah ilkidin qıkmay turəqlirni kərsitidu. 3:9 wə «koxumqə səz»imizni kəring.

3:7 «Həkkəniylikka əməl kılquqi kixi u həkkəniy boloinidək həkkəniydur» — «U» bizningqə muxu yərdə yənə Məsihni kərsitidu. Yuxiriki 5-6-ayətni kəring.

3:7 1Yuha. 2:29.

3:9 «Hudadin tuquloquqi gunah sadir kılmaydu; Hudaning uruqi uningda orun aloqəqka, u gunah sadir kılxi mumkin əməs, qünki u Hudadin tuquloqandur» — «Hudaning uruqi (yəki «nəsl») uningdin orun aloqəqka...» dəğənləktə «Hudaning uruqi» Məsihning Əzi yəki Uning səz-kalamini kərsitidu. Baxkiqə eytkəndə, Məsih Əysaning təbiyitini kərsitidu, xundakla Uning kıləqlərnin rohidin orun aloqəqlirni kərsitidu. «Mat.» 13:1-23, «Yh.» 12:24, «Rim.» 4:15-17ni, 9:7-8 wə «Gal.» 3:16ni kəring.

— Bu ayət toqruluk «koxumqə səz»imiznimü kəring.

3:9 1Pet. 1:23; 1Yuha. 5:18.

3:11 Yh. 13:34; 15:12; 1Yuha. 3:23.

3:12 Yar. 4:8; İbr. 11:4.

hayran qalmanglar. ¹⁴ Biz kerindaxlarni sevganlikimizdin, olümdin hayatlikka etkänlikimizni bilimiz. Öz kerindixini seymigüqi tehi olümdə turuwatidu. ¹⁵ Kerindixioğa eqmənlik kılğan kixi katildur wə heqqandak katilda mænggülük hayatning bolmaydioğanlikini bilisilär. ¹⁶ Biz xuning bilən mehir-muhəbbətning nemə ikänlikini bilimizki, u biz üqün Öz jenini pida kildi; xuningdək bizmu kerindaxlirimiz üqün öz jenimizni pida kilişkə kərzdardurmiz. ¹⁷ Əmma kimki bu dunyada mal-mülki turup, kerindixining mohtajlikini kərüp turup, uningğa kekxi-karnini aqmisa, bundak kixidə nədimu Hudaning mehir-muhəbbiti bolsun? ¹⁸ Əziz balilirim, söz bilən wə til bilən əməs, bəlkə əməldə wə həqiqətdə mehir-muhəbbət kərsitəyli. ¹⁹ Biz xundak ixlər bilən özimizning həqiqəttin bolğanlikimizni biləlmiz wə Hudaning aldida qəlbimizni hatirjəm kıl alaymiz. ²⁰ Xundaqtimu, mubada qəlbimiz bizni yənə əyiblisə, Huda yənə qəlbimizdin üstün wə həmmi bilgüqidur.

²¹ Seyümlükirim, əgər qəlbimiz bizni əyiblimisə, Hudaning aldida yürəklik turimiz. ²² wə xundakla Uningdin nemini tilisək xuningğa erixələymiz; qünki biz Uning əmlirigə əməl kılıp, Uni hursən kılıdioğan ixlarni kılımiz. ²³ Wə Uning əmri xuki, uning Ooqli Əysa Məsihning namioğa etiqad kiliximiz həmdə Uning bizgə tapilioşinidək bir-birimizgə mehir-muhəbbət kərsitiximizdin ibarəttur. ²⁴ Uning əmlirigə əməl kılıdioğan kixi Hudada yaxaydioğan wə Hudamu uningda yaxaydioğan bolidu. Əmdi Hudaning bizdə yaxaydioğanlikini bilginimiz bolsa, U bizgə ata kılğan Rohtındur.

Sahta pəyoqəmbərlərdin həzər əylənglər

4 ¹ Seyümlükirim, hər bir «wəhiy kılquqi» rohlarning həmmisigila ixiniwərmənglar, bəlkə bu rohlarning Hudadin kəlgən-kəlmigənlikini pərkəndürüx üqün ularni sinanglar. Qünki

3:13 Yh. 15:18.

3:14 1Yuh. 2:10.

3:15 «Kerindixioğa eqmənlik kılğan kixi katildur» — «Mat.» 5:21-22ni kəring. «heqqandak katilda mænggülük hayatning bolmaydioğanlikini bilisilär» — bu sözlər heqbir katil Hudaning kaqürümigə erixələmaydu, dengenlik əməs. Məsilən «Mat.» 12:31, «1Kor.» 6:9-11ni kəring.

3:15 Mat. 5:21; Gal. 5:21.

3:16 «Biz xuningdin mehir-muhəbbətning nemə ikänlikini bilimizki, U biz üqün Öz jenini pida kildi...» — «U» — Məsih, əlwəttə.

3:16 Yh. 15:13; Əf. 5:2.

3:17 «Əmma kimki bu dunyada mal-mülki turup, kerindixining mohtajlikini kərüp turup...» — «mal-mülük» muxu yərdə, grek tilida «tirikçilik» bilən ipadiliniidu.

3:17 Kan. 15:7; Luğa 3:11; Yak. 2:15.

3:19 «biz xundak ixlər bilən özimizning həqiqəttin bolğanlikimizni biləlmiz wə Hudaning aldida qəlbimizni hatirjəm kılalaymiz» — «Hudaning aldida qəlbimizni hatirjəm kılalaymiz» grek tilida «uning aldida qəlbimizni hatirjəm kılalaymiz». «...hatirjəm kılalaymiz» — yaki «qayil kılalaymiz». Demək, birsə «mən Hudadinmu, əməsmu?» dəp gumanlanğan bolsa, ezidin «məndə mehir-muhəbbət barmu-yok?» dəp sorisa wə özining mehir-muhəbbətdə yaxawatkanlikini kərgən bolsa, «mən həqiqətdən Hudadin tuşulğanman» dəp özini qayil kılalaydu.

3:20 «Xundaqtimu, mubada qəlbimiz bizni yənə əyiblisə, Huda yənə qəlbimizdin üstün wə həmmi bilgüqidur» — bu ayətdə «qəlbimiz» bəlkim «wijdanimizni» kərsitidu.

3:21 «Seyümlükirim, əgər qəlbimiz bizni əyiblimisə, Hudaning aldida yürəklik turimiz» — bu ayətdə «qəlbimiz» bəlkim yənə «wijdanimizni» kərsitidu. «yürəklik turimiz» — yaki «qorqmas turimiz».

3:22 Yər. 29:12; Mat. 7:8; 21:22; Mar. 11:24; Luğa 11:9; Yh. 14:13; 16:24; Yak. 1:5; 1Yuh. 5:14.

3:23 «həmdə Uning bizgə tapilioşinidək bir-birimizgə mehir-muhəbbət kərsitiximizdin ibarəttur» — «Uning bizgə tapilioşini» muxu yərdə bizningə Hudaning Özining (Məsih arkilik) bizgə tapilioşini kərsitidu.

3:23 Law. 19:18; Mat. 22:39; Yh. 6:29; 13:34; 15:12; 17:3; Əf. 5:2; 1Tes. 4:9; 1Pet. 4:8; 1Yuh. 4:21.

3:24 «Uning əmlirigə əməl kılıdioğan kixi Hudada yaxaydioğan...» — grek tilida «Uning əmlirigə əməl kılıdioğan kixi Uningda yaxaydioğan...». «...wə Hudamu uningda yaxaydioğan bolidu» — grek tilida «wə Umu uningda yaxaydioğan bolidu».

3:24 Yh. 14:23; 15:10; 1Yuh. 4:12.

nuroqun sahta pəyojəmbərlər dunyadiki jay-jaylarəja pəyda boldi.² Hudaning Rohini mundak pərkəndürələysilər: Əysani, yəni dunyaoja insaniy təndə kəlgən Məsihni etirap kıləuquci hər bir roh Hudadin bolidu;³ wə dunyaoja insaniy təndə kəlgən Əysa Məsihni etirap kıləmaydiojan roh Hudadin kəlgən əməs. Bundaklarda əksiqa dəjjalning rohi ixləydu; silər bu rohning kelidiojanliki toqruluk angliqanidinglar wə dərwəxə u həzir dunyada pəyda boldi...

⁴ Əy əziz balilirim, silər bolsanglar Hudadin boləqansilər wə ularning üstidin oqalib kəldinglar; qünki silərdə Turoquci bu dunyada turoquqidin üstündür.⁵ Ular bolsa bu dunyaoja mənəsup; xunga ular bu dunyaning səzlrini kılıdu wə bu dunyadikilər ularəja kulaq salidu.⁶ Biz bolsak Hudadin boləqanmiz; Hudani tonuqan kixi bizning səzlrimizni anglaydu. Hudadin bolmiojan kixi bolsa bizning səzlrimizni anglımaydu. Mana buningdin Həqikətning Rohi bilən ezitkulukning rohinı pərk etələymiz...

Huda Əzi mehir-muhəbbəttur

⁷ I səyümlüklirim, bir-birimizgə mehir-muhəbbət kərsitəyli; qünki mehir-muhəbbətning əzi Hudadındur wə mehir-muhəbbət kərsətküqining hər biri Hudadin tuquluqan bolidu wə Hudani tonuydu.⁸ Mehır-muhəbbət kərsətmigüqi kixi Hudani tonumiojan bolidu; qünki Huda Əzi mehir-muhəbbəttur.⁹ Hudaning mehir-muhəbbiti bizdə xuning bilən axkara boldiki, Huda bizni Uning arkilik həyatqa erixsun dəp birdinbir yeganə Oqlini dunyaoja əwətti.¹⁰ Mehır-muhəbbət dəl xuningdin ayanki, bizləning Hudani səyginimiz bilən əməs, bəlki U Əzi bizni səyüp gunəhlirimizning jazasını kətürgüqi kafarət boluxkə Əz Oqlini əwətkini bilən ayandur.

¹¹ I səyümlüklirim, Huda bizgə xu qədər mehir-muhəbbət kərsətkən yərdə, bizmu bir-birimizgə mehir-muhəbbət kərsitixkə kərzəddurimiz.¹² Həqkim həqқақан Hudani kərgən əməs; ləkin bir-birimizgə mehir-muhəbbət kərsətsək, Huda bizdə yaxaydu wə uning mehir-muhəbbiti bizdə kamalətkə yətkən bolidu.¹³ Biz bizning Uningda yaxawatkanlikimizni wə Uning bizdə yaxawatkanlikini xuningdin bilimizki, U Əz Rohini bizgə ata kıləqan.¹⁴ Biz xuni kərgən wə

4:1 «Səyümlüklirim, hər bir «wəhiy kıləuquci» rohlarning həmmisigila ixiniwərmənglar» — ««wəhiy kıləuquci» roh» bəlkim etiqadqning öz wujudioja yəkin kelip «sanga wəhiy kıləman» dəydiojan rohnı, yaki ehtimaləja əng yəkin boləqini etiqadqilarning yenioja kəlgən yaki hətta jamaətning əz iqidin turup «Mən silərgə Hudaning wəhiyini həzir yətküzimən» degüqlərni kərsitidu; ayətning ikkinqi kismi dəl muxu «sahta pəyojəmbərlər»ni kərsitidu.

4:1 Yər. 29:18; Mat. 7:15; 24:4, 5, 24; 1Kor. 14:29; Əf. 5:6; Kol. 2:18; 2Pet. 2:1; 2Yuh. 7.

4:2 «Əysani, yəni dunyaoja insaniy təndə kəlgən Məsihni etirap kıləuquci hər bir roh...» — «insaniy təndə» (yaki «insan tenidə») grek tilida «əttə» bilən bildürilidu. «Əysani, yəni dunyaoja insaniy təndə kəlgən Məsihni etirap kıləuquci hər bir roh Hudadin bolidu» — muxu ayəttə deyilgən «roh» məlum insannıng aqzi arkilik gəp kiliwatidu, əlwəttə. Həqlik məsila: — məlum birsı jamaəttə səz kılıp «Hudaning wəhiyini silərgə yətküzimən» desə, biraq «insaniy təndə kəlgən Əysa Məsih»ni etirap kıləmisə, əmdi uningda səz kiliديوjan roh Hudaning Rohi əməs, bəlki jin-xəytanların birı yaki bu kixining əzining Huda bilən kərxilixidiojan insaniy roh bolidu, halas.

4:3 «wə dunyaoja insaniy təndə kəlgən Əysa Məsihni etirap kıləmaydiojan roh Hudadin kəlgən əməs» — xu wəqitlarda, bəzilər Əysa Məsihni «həqikiy insan əməs, bəlki insannıng xəklidə namayan boləqan bir hil roh, halas» degən yəlojan təlim tərkałoqanıdı. «...Bundaklarda əksiqa dəjjalning rohi ixləydu; silər bu rohning kelidiojanliki toqruluk angliqanidinglar wə dərwəxə u həzir dunyada pəyda boldi» — okurmanların esida barki, «dəjjal»ning mənisi «Məsihgə kərxı» həm «Məsihning ornini talaxkuqi»dur (yukiridiki 2:18, 2:20 wə izahatların kəring).

4:3 2Tes. 2:7; 1Yuh. 2:18, 22.

4:4 «Əy əziz balilirim, silər bolsanglar Hudadin boləqansilər wə ularning üstidin oqalib kəldinglar» — «ular» muxu yərdə sahta pəyojəmbərlərni wə təlim bərgüqilərnı kərsitidu. «qünki silərdə Turoquci bu dunyada turoquqidin üstündür» — «silərdə Turoquci» Muqaddəs Rohni, «bu dunyada turoquci» İblisni kərsitidu.

4:5 «Ular bolsa bu dunyaoja mənəsup; xunga ular bu dunyaning səzlrini kılıdu wə bu dunyadikilər ularəja kulaq salidu» — «ular bu dunyaning səzlrini kılıdu» yaki «ular bu dunyadin səzlaydu» yaki «ular bu dunya toqruluk səzlaydu».

4:6 «Mana buningdin Həqikətning Rohi bilən ezitkulukning rohinı pərk etələymiz» — «Həqikətning Rohi» Muqaddəs Rohni, «ezitkulukning rohi» Xəytannıng əzi yaki jinlarnı kərsitidu.

4:6 Yh. 8:47; 10:27.

4:9 Yh. 3:16; Rim. 5:8.

4:10 Rim. 3:24, 25; 2Kor. 5:19; Kol. 1:19; 1Yuh. 2:2.

4:12 Mis. 33:20; Kan. 4:12; Yh. 1:18; 1Tim. 1:17; 6:16; 1Yuh. 3:24.

4:13 «Biz bizning Uningda yaxawatkanlikimizni wə Uning bizdə yaxawatkanlikini xuningdin bilimizki, U Əz Rohini bizgə ata kıləqan» — «U Əz Rohini bizgə ata kıləqan» grek tilida «U Əz Rohidin bizgə ata kıləqan» bilən ipadilinu.

«Yuhanna «1»»

xundakla xuningoʻja guvahlilik berimizki, Ata Ooʻqulni dunyaoʻja kutkuzoʻqʻi boluxka əwətti.
¹⁵ Əgər kimdəkim Əysani Hudaning Ooʻqli dəp etirap kilsa, Huda uningda, umu Hudada yaxaydu.
¹⁶ Biz bolsak Hudaning bizgə boləjan mehir-muhəbbitini tonup yəttuk, xundakla uningəja tolimu ixənduk. Huda Əzi mehir-muhəbbəttur wə mehir-muhəbbəttə yaxioʻquqi kixi Hudada yaxaydu, Hudamu uningda yaxaydu.
¹⁷ Muxundak boləjanda, mehir-muhəbbət bizdə mukəmməllixidu; xuning bilən biz sorak künidə hatirjəm-korkmas bolalaymiz. Qünki Əysa kəndak boluwatқан bolsa bizmu hazır bu dunyada xundak boluwatimiz.
¹⁸ Mehir-muhəbbəttə korkunq yoktur; kamil mehir-muhəbbət korkunqni həydəp yokka qikiridu. Qünki korkunq Hudaning jazasi bilən baolinxliktur; korkunqi bar kixi mehir-muhəbbəttə kamalətkə yətküzülgən əməstur..
¹⁹ Biz mehir-muhəbbət kərsitimiz, qünki Huda aldi bilən bizgə mehir-muhəbbət kərsətti.
²⁰ Əgər birsı «Hudani səyömə» dəp turup, kərindixioʻja eqmənlik kilsa, u yalojanqidur. Qünki kəz aldidiki kərindixini səyömiş yərdə, kərüp bəkmioʻjan Hudani kəndakmu səysun?..
²¹ Xunga bizdə Uningdin: «Hudani səyögan kixi kərindixinimu səysun» degən əmr bardur..

Etikad «bu dunya»ning üstidin oʻqilib kılıdu

5¹ Əysaning Məsih ikənlikigə ixəngən hər bir kixi Hudadin tuʻquloʻqan bolidu; wə tuʻqduroʻquqi Atini səyidiʻqan hər bir kixi Uningdin tuʻquloʻqunimu səyidu..
² Biz özimizning Hudaning balilirini səyidiʻqanlikimizni xuningdin bilimizki, Hudani səyüp, Uning əmrlirigə əməl kılıxi mizdindur.
³ Hudani səyüx Uning əmrlirigə əməl kılıx deməktur; wə Uning əmrliridə turmak eoʻir ix əməstur..
⁴ Qünki Hudadin tuʻquloʻqanlarning həmmisi bu dunya üstidin oʻqilib kılıdu; wə dunyaning üstidin oʻqilib kılıquqi küq — dəl bizning etikadimizdur..
⁵ Bu dunyaning üstidin oʻqilib kılıquqi zadi kimlər? Pəkət Əysani Hudaning Ooʻqli dəp etikad kılıquqılar əməsmu?..
⁶ U bolsa su wə qan arkilik kəlgən zat, yəni Əysa Məsihdur; Uning kelixi pəkət su bilənla əməs, bəli qan bilənmu idi. Wə bu ixlarəja guvahlilik bərgüqi bolsa Rohtur, qünki Roh Əzi həkikəttur r..
⁷ Qünki Uning toʻqruluk üç guvahlilik bərgüqi bar: —
⁸ bular Roh, su wə qəndin ibarəttur. Bu üçining guvahliliqi birdur..
⁹ Əgər biz insənlarning guvahlilikini qəbul kilsak, Hudaning guvahliliqi

4:17 «xuning bilən biz sorak künidə hatirjəm-korkmas bolalaymiz» — «sorak küni» yaki «qiyamət küni». Oqurmənlərləning esidə bolsunki, «qiyamət küni»ni ətrəplik qüxinix üçün Təwrat-Injilda uning toʻqrisidiki kəp təpsilatlar bar. «Qünki Əysa kəndak boluwatқан bolsa bizmu hazır bu dunyada xundak boluwatimiz» — grek tilidə «Qünki U kəndak boluwatқан bolsa bizmu hazır bu dunyada xundak boluwatimiz». Demək, biz bu dunyada Əysadək adil, həkəkəniy, rastqil, kəmtər, mehirəban, muhəbbətlik...bolimiz. Təkitləgəni «bu dunyada» — qünki bu dunyada undək bolux pəkət Hudaning mehir-xəpkiti wə toluk küq-kudriti bolsa andin mumkin bolidu.

4:18 «Mehir-muhəbbəttə korkunq yoktur; kamil mehir-muhəbbət korkunqni həydəp yokka qikiridu» — yaki «mehir-muhəbbət mukəmməl bolsa, korkunqni həydəp yokka qikiridu».

4:20 1Yuh. 2:4.

4:21 Law. 19:18; Mat. 22:39; Yh. 13:34; 15:12; Əf. 5:2; 1Tes. 4:9; 1Pet. 4:8; 1Yuh. 3:23.

5:1 «...wə tuʻqduroʻquqi Atani səyidiʻqan hər bir kixi uningdin tuʻquloʻqunimu səyidu» — bu səz bəlkim xu dəwrdiki bir təmsil boluxi mumkin idi. «Uningdin tuʻquloʻquqi»lar etikadqi kərindəxlərləni kərsitidu.

5:1 Yh. 1:12.

5:3 Mat. 11:29,30; Yh. 14:15; 15:10.

5:4 «Qünki Hudadin tuʻquloʻqanlarning həmmisi bu dunya üstidin oʻqilib kılıdu; wə dunyaning üstidin oʻqilib kılıquqi küq — dəl bizning etikadimizdur» — «bu dunya» muxu yərdə Hudaəja qarxi qikidiʻqan pütkül dunyadiki etikadsizlərləni kərsitidu, əlwəttə. Qünki əməliyəttə «bu dunyadikilər» Xəytənnəning ilkidə mərkəzləxkən, Hudaəja qarxi bir tüzümdur.

5:4 Yh. 16:33.

5:5 1Kor. 15:57; 1Yuh. 4:15.

5:6 «U bolsa su wə qan arkilik kəlgən zat, yəni Əysa Məsihdur; Uning kelixi pəkət su bilənla əməs, bəli qan bilənmu idi. Wə bu ixlarəja guvahlilik bərgüqi bolsa Rohtur, qünki Roh Əzi həkikəttur» — «Roh» — Hudaning Mukəddəs Rohini kərsitidu. —Bu ayətning məzmuni birnəqqə sahta təlimə qərita rəddiyyə bəxirətur. Muəllip kət'iylik bilən xuni ispatliməkəqiki: (1) Əysa Məsih həkikiy insən bolup tuʻquldu; (2) həkikiy insən bolup, Yəhya pəyoʻəmbər təripidin suda qəməldürüldi; (3) həkikiy insən bolup kresttə əldi. Bu rəddiyyəning təpsilatlıri üstidə «qoxumqə səz»imizdə səl tohtilimiz.

5:7 «Qünki Uning toʻqruluk üç guvahlilik bərgüqi bar...» — «Uning toʻqruluk» — Məsih toʻqruluk.

5:8 «bular Roh, su wə qəndin ibarəttur. Bu üçining guvahliliqi birdur» — bu ayət toʻqruluk wə 6-7-ayətlər üstidə «qoxumqə səz»imizdə tohtilimiz. Bir'az kəna kəqürülmərdə: — «Qünki U toʻqruluk ərxətə üç guvahlilik bərgüqi bar: Bular Ata, Kalam

«Yuhanna «1»»

bularningkidin üstündür. Huda Öz Ooqli tooqrisida xundak guwahlik bərgən — ¹⁰ (Hudaning Ooqlioqa etikađ kiloan kixining iqiđə xu guwahlik bardur; birak Hudaqa ixənmigən kixi Uni yaloanqi kiloan bolidu, qünki U Hudaning Öz Ooqlini təstiklioan guwahlikioqa ixənmigən).
¹¹ guwahlik dəl xudurki, Huda bizgə mənggülik həyatni ata kildi wə bu həyatlik Uning Ooqli didur..¹² Xunga Ooqluqa igə boləan kixi həyatlikka igə boləan bolidu; Hudaning Ooqlioqa igə bolmioan kixi həyatlikka igə bolmioan bolidu.

Mənggülik həyat

¹³ Mən bularni Hudaning Ooqlining namioqa etikađ kiloan silərgə silərnin mənggülik həyatka igə boləanlikinglarni bilixinglar üqün yazdim..¹⁴ Wə bizning Uningoqa boləan toluk ixənxə-hatirjəmlikimiz xundakki, Uning iradisigə muwapik hərəkəndak bir ixni tilisək, U bizni anglaydu..¹⁵ Uni hərnəmə tiliginimizni anglaydu dəp bilənəkənmiz, duayimizda Uningdin tiliginimizgə erixtuk, dəp bilimiz.

¹⁶ Birsı kərindixinin ölümgə məhkum kilmaydioan bir gunah sadir kiloanlikini kərsə, uning üqün dua kilsun; wə Huda ölümgə məhkum kilmaydioan gunah sadir kiloanlar üqün uningə həyatlik ata kilidu. Ölümgə məhkum gunahmu bardur. Uning tooqrisidin tilisun, deməymən..

¹⁷ Həmmə həkəkanıyətisizlik gunahıtur; wə ölümgə məhkum kilmaydioan gunahmu bar..¹⁸ Hudadin tooquluquqinin gunah sadir kilmaydioanlikini bilimiz; qünki əslidə Hudadin tooquloan Zat bundak kixini koşdap kalidu wə axu rəzil uningə təgəlməydu..¹⁹ Əmđi əzimizning Hudadin boləanlikimiz əzimizgə məlum; əmma pütkül dunya bolsa u rəzilning ilkididur. ²⁰ Yənə bizgə məlumki, Hudaning Ooqli dunyaqa kəldi wə Həkikiy Boləuqini tonuximiz üqün kənglimizni yorutti; wə biz Həkikiy Boləuqinin Əzidə, yəni Uning Ooqli Əysa Məsihdə yaxawatimiz. U bəsa həkikiy Huda wə mənggülik həyatliktur!..

²¹ Əziz balilirim, əzünglarni hərəkəndak butlardin saqlanglar..

wə Mukəddəs Rohtur; bu üç birdur. (8) Yər yüzidə üç guwahlik bərgüqi bar: Bular Roh, su wə kəndin ibarəttur. Bu üçining guwahliki ohxaxtur» deyilidu.

5:10 Yh. 3:36; Rim. 8:16; Gal. 4:6.

5:11 Yh. 1:4.

5:13 Yh. 20:31.

5:14 Yər. 29:12; Mat. 7:8; 21:22; Mar. 11:24; Luqa 11:9; Yh. 14:13; 15:7; 16:24; Yak. 1:5; 1Yuha. 3:2.

5:16 «Birsı kərindixinin ölümgə məhkum kilmaydioan bir gunah sadir kiloanlikini kərsə, uning üqün dua kilsun; wə Huda ölümgə məhkum kilmaydioan gunah sadir kiloanlar üqün uningə həyatlik ata kilidu. Ölümgə məhkum gunahmu bardur. Uning tooqrisidin tilisun, deməymən» — «wə Huda ölümgə məhkum kilmaydioan gunah sadir kiloanlar üqün uningə həyatlik ata kilidu» yaki «wə Huda ularəqa (yəni gunah sadir kiloanlarəqa) həyatlik ata kilidu.

— «Ölümgə məhkum gunah» tooqruluk «Koxumqə sez»imizni kərüng.

5:16 Qəl. 15:30; 1Sam. 2:25; Mat. 12:31; Mar. 3:29; Luqa 12:10; Ibr. 6:4; 10:26; 2Pet. 2:2.

5:17 1Yuha. 3:4.

5:18 «Hudadin tooquluquqinin gunah sadir kilmaydioanlikini bilimiz; qünki əslidə Hudadin tooquloan Zat bundak kixini koşdap kalidu wə axu rəzil uningə təgəlməydu» — bizningə «əslidə Hudadin tooquloan Zat» Əysa Məsihni kərsitidu. Muxu yərdə «tooquloan» bəlkim Məsihning insan boluxka tooquluxini kərsitixi kərək. Baxka ikki hil tərjimisi bar: (1) «Hudadin tooquluqi bəsa (yəni, etikađqi), U (Huda) uni koşdap kalidu; (2) Hudadin tooquluquqi əzini koşdap kalidu».

— «axu rəzil» — İblisni kərsitidu.

5:18 1Yuha. 3:9.

5:20 «wə biz Həkikiy Boləuqinin əzidə, yəni Uning Ooqli Əysa Məsihdə yaxawatimiz» — «həkikiy boləuqi» Hudani kərsitidu. «U bəsa həkikiy Huda wə mənggülik həyatliktur!» — Əysa Məsihni kərsitidu (mukəddəs yazmilardiki həqəkəndak yərlərdə «Huda həyatlik» deyilməydu, ləkin kəp yərlərdə «Əysa Məsih həyatliktur», deyilidu. Məsələn «Yh.» 11:25, 14:6).

5:20 Yəx. 9:5; 44:6; 54:5; Luqa 24:45; Yh. 20:28; Rim. 9:5; 1Tim. 3:16.

5:21 «Əziz balilirim, əzünglarni hərəkəndak butlardin saqlanglar» — «butlar» xübhəşizki, muxu yərdə pəkət oyma butlarni yaki kuyma butlarnila əməs, bəlkı etikađqılarning kəlbidə Hudaning ornini talixidioan hərəkəndak nərsə yaki ixtur. Məsələn, «Kol.» 3:5ni kərüng.

Qoxumqə söz

Muxu yərdə biz alahidə muhim yaki quxinix kiyin dəp qarioqan bəzi ayətlər üstidə azrak tohtilimiz.

(2:7-8)

«I səyümlüklirim, silərgə burun anglap bakmioqan yengi bir əmrni əməs, bəlki dəsəptin tartip silər tapxuruwaloqan kona əmrni yeziwatimən. Uxbu əmr silər burundinla anglap keliwatqan söz-kalamdur. Lekin yənə kelip mən silərgə yeziwatkinimni yengi əmr desəkmü bolidu; bu əmr Məsihdə həm silərdimu əməl kilinməktə, qünki qarangoqluq ötüp kətməktə, wə həqiqiy nur allıqəqan qeqilixkə baxlıdı».

Bu sirlik əmma tolimu muhim ayətni mundak quxinimiz: —

(1) Əysa Məsih əslidə muhlislirioqə birnəqqə kətim: «**Bir-biringlaroqə mehir-muhəbbətni kərsitinglar**» dəp tapilioqanidi («Yh.» 13:34, 15:12ni kərüng). Xunga bu əmrni «kona əmr» degili bolidu.

(2) Bu əmrni muhlislaroqə tapilioqan waktida ularda heq əməl kilinmioqanidi. Məsilən, buningoqə misal kəltürsək, Məsih ularoqə ahirki «kəqlik tamam»ta bu əmrni tapilaydu («Yh.» 13-bab); lekin ular yənə bir-biri bilən «**Arimizda kim əng uluq**» dəp talax-tartix kilixidu («Luka» 22:24-27). Səwəbi, ularda rohij hayət tehi məwjut bolmioqanidi. Pəkət muqəddəs Roh kəlgəndə andin rohij hayət baxlinidu.

(3) Rəb Əysa həmmimiz üqün kresttiki əlümi bilən qəlibə qəzanəqəndin keyin, Muqəddəs Roh kelidu, xundakla insanlar həqiqiy rohij hayətkə muyəssər bolidu. Xu qəqdə pəkət Məsihdila əməs, Uningoqə rohta bəqlənoqanlardimu həqiqiy muhəbbət, yəni Hudaning Əzining muhəbbiti pəyda bolup, «**Bir-biringlaroqə mehir-muhəbbət kərsitinglar**», həttə «**Silərnə səyginimdək, silərmü bir-biringlarni səyünglar**» degini mumkin bolidu. Əmdi hazır əmrgə əməl kilix mumkinqiliki boləqanlıki üqün uni «yengi əmr» deyixkə bolatti; wə xuningdək həqiqiy mehir-muhəbbətning yər yüzidə barlıkqə kəlgənlikidin əmdi «**Qarangoqluq, ötüp kətməktə wə həqiqiy nur allıqəqan qeqilixkə baxlıdı**».

(3:9)

«Hudadin tuəquloquqi gunah sadir kılmaydu; Hudaning uruqi uningda orun ələqəqə, u gunah sadir kilixi mumkin əməs, qünki u Hudadin tuəquloqəndur»

Yuhanna kəysi jəhəttin «**U gunah sadir kilixi mumkin əməs**» dəydu? U allıqəqan (2:1də) «**Mubada birsə gunah sadir kılsa, ...**» degən. Demək, həttə Hudadin tuəquloqan birsiningmu gunah kilix mumkinqiliki dərwəqə **bardur**. Lekin u 3:6də mundak dəp jakarlaydu: —

«**Uningda yaxawatqan hərbi kixi gunah sadir kılmaydu; kimdəkim gunah sadir kılsa, Uni kərmigən wə Uni tonumioqan bolidu**». Hudadin həqiqiy tuəquloqan birsining kət'iy gunah sadir kilix aditi bolmaydu; uningəqə nisbətən gunah «binormal ix» bolidu. Uning üqün «normallıq»

«Yuhanna «1» »

həqqaniyyət və məhər-mühəbbət içində yaxaxın ibarəttir; çünki «Hudaning uruqi» boləqan Məsihning Əzi uningda yaxaydu («Gal.» 2:20).

Bu 9-ayət xübhətsizki, gunah sadir kilişning mumkin əməsliki əhlak yaki məhər-mühəbbət jəhəttin eytiləndur. Buningə misal alsak, səbiy balisini qolidin yetiləp yoldin ötüp ketiwatqan bir ana dəyli, tuyuksiz ularəqə qarap keliwatqan bir yük maxinisi pəyda bolup kalidu. Xu ana öz balisini axu maxinining aldiəqə taxlap ketix mumkinliki barmu? Bir tərəptin, yəni jismaniyyət tərəptin, xundak mumkinlik dərwəqə bar; ləkin əhlak jəhəttin yaki anilik mühəbbəti jəhətidin bundak mumkinlik kət'iy məwjut əməs. Ohxax yolda, Hudaning həmrəhlikdə mengiwatqan, Uni tonuydiəqan birsi «**gunah sadir kiliş mumkin əməs**».

5:6-8

«U bolsa su və qan arqilik kəlgən Zat, yəni Əysa Məsihdur; Uning keliş pəkət su bilənla əməs, bəlkə qan bilənmu idi. Və bu ixlərəqə guwahlik bərgüqi bolsa Rohtur, çünki Roh Əzi həqiqəttur. Çünki Uning toqruluk üç guwahlik bərgüqi bar: — bular Roh, su və qandin ibarəttur. Bu üçining guwahliqi birdur»

Bu ayətlərin məzmuni birnəqə sahta təlimgə qarita rəddiyədur. «Kirix söz»də deginimizdək ular təwəndikiləri öz içində alidu: —

(1) Omumən «maddiy dünya rəzil, pəkət rohiy dünya yaxxi».

(2) «Maddiy dünya rəzil boləqəqə, Əysa Məsih ərxtin kelip bir təndə məkanlixip həqiqiy insan boluxi hərgiz mumkin əməs idi. U pəkət «insaniy kiyəpət»tə kəlgən bir roh, halas; demək, u «əttə» əməs».

(3) «İnsan boləqan Nasarətlik Əysa suda qəməldürülgəndila Hudaning Rohi Uning tenini ilkiyə aldi; pəkət xu qəqdin keyin, Əysani «Hudaning oqlı» deyixkə bolatti».

(4) «İnsan boləqan Nasarətlik Əysa əlüx aldida Hudaning Rohi Uning tenidin kətti; xunga «Hudaning Oqlı əldi» deyixkə bolmaydu».

(5) «Kutkuzulux-nijat bu rəzil, maddiy dünyadiki həyatqə baqlıq bolmioqəqə, kutkuzuləqanların «jismaniyyət» əhlaklıq həyatni ötküzüxning, məhər-mühəbbət kərsitixkə kəngül belüxining həq zərüriyiti yok».

Xuning bilən ularəqə rəddiyə berix üçün mu'əllip kət'iylik bilən xuni ispatliməqəqi: (1) Əysa Məsih həqiqiy insan bolup tuəquldi; (2) həqiqiy insan bolup Yəhya pəyojəmbər təripidin suda qəməldürüldi; (3) həqiqiy insan bolup kreştə əldi. Mana xu səwəbtin mu'əllip yuxiriki ayətlərdə Rəbbimizning «**Keliş pəkət su bilənla əməs, bəlkə qan bilənmu idi**» dəp təkitləydu.

Buningdin qüxinimizki: —

(a) Rəbbimiz adəttiki, normal insaniyyət tuəqut bilən bu dünyəqə kəlgən. Barlıq insaniyyət tuəqutləreəqə ohxax, uning tuəquləqini anisinin tuəqut suliri bilənla əməs, bəlkə anisinin ayrilix qeni (kindikini kəskəndiki) bilənmu idi. Əgər birsi «Rosul Yuhanna bu ixlərəqə guwahqi boləqanmu?» dəp sorisa, əlwəttə «Əz kəzi guwahqi bolmidi» dəymiz. Ləkin untumaslıqimiz kərəkki, Yuhanna Rəbbimizning anisi Məryəm əlgüqə uningdin həwər aləqan («Yh.» 19:26-27).

«Yuhanna «1» »

(a) Rəbbimizning «həlk'aləm aldidiki hizmət»i Yəhya pəyoqəmbər tərīpidin qəməldürülūxi bilən baxlanəjanidi. Bu qəoqdimu u həm toluk insan həm toluk Hudaning Ooqli idi. Xuning bilən Uning kelixini «**su bilən**» degili bolidu. Uning «yər yüzidiki hizmət»i Uning kresttə qan təkūxi bilən ahirlaxqan; xuning bilən Uning hazırki ərtiki hizmitigə «kelixi» «**su bilənla əməs, bəlki su wə qan bilən idi**».

(b) U kresttə əlgəndin keyin xu yərdiki bir əskər nəyzini elip Uning bikiñoja sanjidi. Xu qəoqda Yuhanna bizgə «**su wə qan qikti**» dəp alahidə guwahlik beridu («Yh.» 19:34-35). Bu ixning əzi əskərlərgə: «Bu adəm dərwəqə əldi» degən toluk ispat idi. Tibabətgilik tərīpidinmu bu ix Uning yūriki yerilip kətkənlikidin boləjan boluxi mumkin, dəp ispatlaydu.

Xuning üqün Yuhanna diqkitimizni bu üq guwahqa tartmaqci — su, qan wə Muxəddəs Roh. Ularning həmmisi Əysa Məsilh anisi Məryəmning kərsiñoja kəlgəndin tartip əlūxigiqə (həm xundakla həzirmul) Hudaning Ooqli bolupla qəlmay, toluk insan ikənlikini ispatlaydu.

5:16-17

«**Birsi qerindixining əlūmgə məhkum kilmaydiojan bir gunah sadir kilojanlikini kərsə, uning üqün dua kilsun; wə Huda əlūmgə məhkum kilmaydiojan gunah sadir kilojanlar üqün uningə həyatlik ata kilidu. Əlūmgə məhkum gunahmu bardur. Uning tooqrisidin tilisun, deməymən. Həmmə həqqaniyətsizlik gunahtur; wə əlūmgə məhkum kilmaydiojan gunahmu bar**».

«**Əlūmgə məhkum bir gunah**» degən nemə? Omumən eytkənda, alimlar arisida bu ix tooqrisida təwəndikidək üq pikir bar (həmmə alim xu gunah sadir kiloquci kixini etikədqı dəp qaraydu): —

(1) Bu hil gunah gunah sadir kilojan adəm (etikədqı)ni mənnggölük həyatın məhrum kilip, uni «ot kəli»diki «mənnggölük əlūm»gə, yəni dozahqa elip baridu. Yuhanna qerindaxlarəja bundak gunah kilojan kixi üqün dua kilməslikni ündigəndin keyin, undakta u qoqum Rəbbimiz eytkən «**kəqürükə bolmaydiojan gunah**»ka ohxax ix boluxi kərək («Mat.» 12:22-32).

(2) Həmmimizgə ayan, Huda kərək boləjanda Əzigə has boləjanlarning bəxiəja «tərbiyilik jəzasi»ni qūxūridu (məsilən, «İbr.» 12:4-14). Bu gunah gunah sadir kiloquci kixini «tərbiyilik jəza» süpitidə jismani əlūmgə elip baridu. Bu ix «mənnggölük əlūm»din pütünləy bəxkiə bir ixtur.

(3) Undak gunah sadir kiloquci kixini «Hudaəja mēwə bərməydiojan hələt»tə bəoqlap bəkitidu. Bu hələt u əlgüqə dawamlıq bolidu. Xuning üqün u bu dunyadin kətküqə bəxka qerindaxlar uning qəmini həq yeməy, uning bilən bardi-kəldi kilməslik kərək.

Bu üq pikirdin biriniqisigə kət'iy qoxulalmaymiz. Həlbuki, 2- wə 3-pikirning wəzinlik bar, dəp qaraymiz. Əməliyəttə bu ikki pikir bir-birigə bək yəqin, «mənnggölük tərīpidin eytkənda» degəndək ohxax əhwalni kərsitidu.

Bu kəzqariximizning səwəbliri mundaq: —

«Yuhanna «1» »

(a) Rəbbimiz eytən **«heqqaqan kəqürüm kılınmaydıoqan gunah»** bolsa Hudaning awazini əng ahırkı rət kılıxtın ibarəttür («Mat.» 12:31-32 wə uningdiki «qoxumqə səz»imizni kərüng). Bu gunahning pərisiylərdə boləqan ipadisi ularning Rəbbimizning hudalığ hōqūqini rət kılıxi idi. Gərqə U bu hōqūqini məjiziliri bilən wə karamət təlimi bilən təstiklōqan bolsimu, ular yənıla ixinixni rət kılıp, Uni «Xəytanning əlqisi» dəp hāqarətliidi. Xunga bu etiqadqılar tərīpidin kılinoqan gunah əməstür (bəlkı etiqadsızlar tərīpidin kılinoqandur).

(ə) Yuhannaning deyixiqə, mēnggūlūk həyatqə erixkən, xundakla «kərindax» dəp atilixqə layıq bir kixiqə nisbətən (5:16) yukirida eytkinimizdək, gunahning əzi binormal bir ix, gunah uning üqün adət əməs (3:4-10ni kərüng). Bundak deginimiz «etiqadqılarda gunahlar bolmaydu» degənlik əməs (2:1ni kərüng). Ləkin birsining Hudaning həyatıqə erixkəndin keyin andin «mēnggūlūk gunah» («Mar.» 3:29) sadir kılıxining mumkinqılıki bar deyilsə, bizningqə bu pikir insanlar «qaytidin tuqulux» arqılıq qobul kılōqan Hudaning Əz təbiitini mutlək inkar kılıxqə barawər bolidu. Pütin Mükəddəs Kitabta uningqə heqqandak misal tapalmaymiz. Birsı: «Məsihgə satkunluk kılōqan Yəhuda buningqə bir misaldur» desə, biz Yəhudaning barlıq kilmixliridin uningda «Hudaning həyatı» boləqanlıkidin birmu ispat tapalmaymiz, dəp jawab kayturimiz.

(b) Birək baxqə tərəptin eytkanda, Mükəddəs Kitabta etiqadqılarning Hudaning tərbiyilik jazasi (mēnggūlūk jazasi əməs)qə uqrap əlgənlikidin kəp misallar bardur. Bundak jismani yəzaning səwəbliri gunah kılōqan kixiləring əz əhwalliridin hālkıp ketixi mumkin. «Rosullarning paaliyətli»də Ananiyas wə Safira əzlirini «intayin ihlasmən kixilər» dəp kərsətməkqi bolup, yaloqan səzligənlikı hatiriliniidi («Ros.» 5:1-11). Bu gunahı tūpəylidin ular Huda aldida həyatidin məhrum boldi. Hudaning Rohı zor kudritini kərsətkən xu künlərdə bu ix barlıq jamaətlərgə kattik bir agah boldi. Keyinki dəwrlərdə baxqılar ohxaxla Hudaning jamaıtığə yaloqan səz kılōqan bolsimu, ləkin ular ohxax tərbiyilik jazaoqə uqrımıoqan, dəp guman kilmaymiz — ləkin Hudaning Rohı küq-kudritini xu künlərdikidək ohxax ayan kılōqan bolsa, Uning yolini tosiqan hərəkəndak kixining həlioqə way!

Ananiyas wə Safirani ot kəligə qūxidu, dəp kərimaymiz. Ular bəlkim rosul Pawlus «1Kor.» 3:11-15də təswirləydiqan, Hudaning ulı üstigə heq mükim nərsini qurımıqan kixilərgə ohxax bolidu. Bizning xu ayətlər toqruluk izahətlirimiznimu kərüng.

Təwrattin yənə mundaq bir misal tapimiz. Dawut padixah Bat-Xeba bilən zina kılıxi bilən Bat-Xeba həmilidar bolup qaldi. Huda Dawutqə namıqə eoir daq kəltürgining üqün, etiqadsızlarınqə kəz aldida Əz pak-mükəddəslikimni enik kılıx üqün, Bat-Xebadin bolidioqan balang tuqulup əlidi, dəp həwər yətküzdi. Dawut bala üqün yəttə kün roza tutup, dua-tilawət kılōqan bolsimu, Hudani bu kəaridin yanduralmaytti («Zəb.» 51:4 wə uning üstidiki izahətimiznimu kərüng). Muxu yərdə əlidiqan Dawutning əzi əməs, bəlkı gunah kilmaydıqan balisi; ləkin Hudaning məlum gunahlarınqə üstidiki həkūmining əzgərməsliki, hətta dua-tilawətlərninqmu əzgərtilməydiqanlıqı muxu wəkədin enik turidu. Dawut mumkin bolsa, muxu balini kutquzux üqün jəzmən əzini pida kılıxqə razi bolatti dəp ixinimiz (keyin, Dawutning hətta əzigə asiy bir oqlıqə beridiqan məhrini qūxinix üqün «2Sam.» 18:33ni kərüng).

Rosul Pawlus yənə Korinttiki jamaətkə yazoqan birinqi məktupida **«Rəbbimizning kəqlik tamiki»**din natoqra pozitsiyə bilən yegənləring Hudaning tərbiyə jazasıqə uqrap, kəsəl bolup

«Yuhanna «1» »

yatkanlik, hətta əlgənlikini təsvirləydu. U yənə Korintta turoqan, eoqir gunah sadir kiloqan əmma towa kilixka razi bolmaydioqan məlum bir etiqadqi toqruqluq: — «**Xundak kiloqan kixining ətliri halak kilinsun, xundak kilip rohi Rəb Əysaning künidə kutkuzuluxi üçün Xəytanning ilkiqə tapxurulsun**» — dəydu («1Kor.» 5:5). Bu ix toqruqluqmu xu həttiki «koxumqə söz»imizni körüng.

Adəttə eoqir gunah sadir kiloqan əmma towa kilixni halimaydioqanlar üçün Huda bekitkən tərbiyə bolsa, jamaət ularni bardi-kəldisidin qikiriwetixtin ibarət bolidu (muxu toqruqluq «Rim.» 16:17-18, «2Kor.» 6:14-7:1, «Gal.» 6:1-2, «2Tes.» 3:6-15, «1Tim.» 1:20, «Tit.» 3:10-11, «2Yh.» 9-11, «Wəh.» 2:20ni körüng).

Lekin Pawlus Korinttiki muxu kixining əhwaliqə qarap uningə muxundak tərbiyəning kəmlək kilidioqanlikini körüp yətti. Pütkül yurt aldida Rəbbimizning guwah-həwirining etiwari kəlmidi; gunah sadir kiloquqi towa kilixni heq halimaytti. «**Ətliri halak kilinsun**» — bu ibarə, bizningqə, adəmninq əlümini kərsitidu. U «ölümqə məhkum» bir gunah sadir kiloqanidi. Rosul Pawlus ohxax yolda «Xəytanoqə tapxuroqan»lar bolsa, Humene'us wə Iskəndər («1Tim.» 1:20) wə Filetuslarni öz iqiqə alidu («2Tim.» 2:17). Ularning tezdin aləmdin ketixi bolsa (1) baxkilaroqə zor agah bolidu, xundakla ularni mundak kixilərninq adəmnin buləyaydioqan təsiridin kutkuzidu; (2) əzlirininq wijdanini tehimu kəp gunahlarınq eoqirlaxtürüxinidin kutkuzidu.

Xunga kəzkariximiz «**ölümqə məhkum gunah**» etiqadqining jismaniyləlüxinin elip keldioqan gunahdur. Huda Ananiyas wə Safiraning üstiqə qikarmaqqi boləqan həküminin enik kiloqandin keyin, rosul Petrus ular üçün dua kilmioqanidi. Xuningə ohxax, etiqadqilar xundak gunah sadir kiloqanlar üçünmu dua kilixioqə toqra kəlməydu. Uning üstiqə, undak eoqir gunah kiloqan (Korinttiki həliqi adəmqə ohxax towa kilixni halimaydioqan) etiqadqi tüpəylidin Hudaning nami wə həwirininq etiwari kəlmioqan əhwalda, jamaət həttə xu kixinin «Xəytanoqə tapxurux» kərkəmu, dəp eoqir-besiklik bilən qongkur oylinioqə toqra keldu («1Kor.» 6:1-8).